

انسان فطرتاً الگو طلب است و کشش به سمت الگو گزینی ریشه در ذات و سرشت آدمیان دارد اما اینکه کدام الگو تأمین کننده‌ی سعادت و کدامیک به شقاوت منتهی می‌گردد، از موضوعات مهمی است که نیازمند بررسی است. بی‌شک خداوند متعال الگوهای راستین دینی را به بشریت معرفی نموده است اما در عصر تکنولوژی و ارتباطات شاهد آن هستیم که برخی دنبال ارضاء کاذب این گرایش فطری بویژه در نسل جوان هستند و از طرق مختلف و در قالبهای جوان پسند به معرفی الگوهای دروغین و کاذب رو می‌آورند. اولین و مهمترین الگوهای آدمیان از جنبه‌ی خاستگاه آن، والدین و پس از آن دین، فرهنگ، محیطهای اجتماعی و... است که متناسب با شرایط زندگی بر ساختار شخصیتی فرد تأثیر گزار است. از محورهای ویژه که در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفته، ارتباط میان الگوها با سبک زندگی و معنای زندگی است. یک نوع برداشت در نسبت میان الگوها و سبک زندگی آن است که الگو به معنای اسوه بعنوان معیار سبک زندگی و مبنای آن است و در این معنا الگوها، سازنده‌ی سبکها هستند و در برداشت دیگر الگو به معنای مدل و راهنمای عمل در رفتارهای اجتماعی و یا یک مدل تجسم یافته که همان سبک است، می‌باشد. از طرف دیگر پرداختن به موضوع «معنای زندگی» بدون توجه به الگوها شدنی نیست و هدف در این پژوهش معرفی شاخصهای الگوهای راستین و دروغین است تا با تکیه بر آیات و روایات، در مواجهه با الگوهایی که در جامعه معرفی می‌شود بتوان به بازشناسی و قبول یا رد آنها اقدام نمود. نتایج به دست آمده در این تحقیق گویای آن است که مهمترین شاخص در ارزشمندی یک الگو، خدا محوری آن است و سایر شاخصها با تکیه بر این معیار مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. از پرتوهای شاخص خدامحوری می‌توان به شاخصهای عقل محوری، هماهنگی با فطرت، شریعت محوری، جاودانگی، عدالت محوری و هدفمندی اشاره نمود. در نقطه‌ی مقابل، شاخص دعوت به خود محوری‌ترین شاخص الگوهای دروغین به شمار می‌آید. سایر شاخصهای الگوهای دروغین نیز عبارتند از: عقل گریزی، تعارض با فطرت، شریعت ستیزی، تکثر گرایی، نفی کرامت انسانی، تناقض و تعارض و عدالت ستیزی.

Abstract

Human is inherent pattern seeking and trend and attraction to pattern selection has been rooted within human' nature but, it is one of the important subjects needs to be study that, which pattern provides prosperity and which one results in atrocity. Doubtless, God has introduced the realistic models of religious to humans but we can see in the technology and information age that, somebody is looking for pseudo satisfaction of this inherent trend particularly among young generation and introduce false and pseudo patterns by different ways and in youth-friendly formats. The first and the most important patterns of humans from its origin viewpoint are parents, religion, culture and social environments which influence individuals related to their living conditions. One of the special topics has been studied in this survey is the relationship between patterns and life style with the meaning of life. One viewpoint of ration of patterns and life style is that, pattern in the meaning of model is a criterion and base of life style and through this meaning patterns are style makers. In the other view point, the pattern as a model and action guide is embodied in either social behaviors or one model which is style. On the other hand it should not be possible to study the subject of "meaning of life" without attention to patterns. The purpose of this survey is introducing indicators of true and false patterns with relying on verses and narrations in order to accept or reject some patterns introduced in society. The results show that, the most important parameter in worthiness of pattern is its God-centering and other parameters are studied relied on it. Radiations of God-centered indicator are reason-centered, harmony with nature, law-centered, immortality, justice-centered and objectivity. In the opposite point, invitation to self is one of the most pivotal indicators of false patterns and other false patterns are as follow, reason aversion, conflict with nature, Sharia controversy, pluralism, denial of human dignity, contradiction and conflict and controversy in justice.

Key words

Pattern; Upbringing; Style; Religion

الملخص:

الانسان طالب الأسوه فطره و الرغبة فى اختيار النموذج أصلها فى ذات كل أنسان و لكن هناك سؤال حول نوع النموذج و كفيته بعبارة أخرى ما هو النموذج الذى يستطيع أن تتصل الإنسان إلى السعادة أو الشقاوة و جوابه من الموضوعات الهامة المحتاجة إلى البحث لاشك أن الله تعالى قد عرّف الانسان النماذج الصدقة و لكن فى عصرنا الحاضر و المعروف بعصر التكنولوجيا نشاهد بعض الفئات يسعى إرضاء هذا الممل فى التئان من خلال التوالب المقبل الشبان و منشأ أهم النماذج و أولها حوالاً بوان لكل انسان أولاً و دينه و ثقافته و اجتماعه ثانياً و ذلك قديوثر على شخصية صاحبه متناسباً مع ظروف حياته. إنما الصلة بين النماذج و منهج الحياة و معناها من الموضوعات الخاصة التى أدت إلى البحث فى هذه الأطروحة و هناك رأيان: الأول يشمل الربط بين النماذج و منهج الحياة و الذى يبين النموذج كمقياس الحياة و مبنائها و الذى عنى النموذج بمعنا ماني المنهج أو المكتب للحياة و الآخر يعبر عن النموذج بمعنا نموذج متجسد ومرشد الأعمال فى الأطوار الإجتماعية و يتبين عنه بمعنا المكتب.

كما تعملون لا يمكن القيام بموضوع « معنا الحياة» إلا من خلال العناية بالنموذج لذلك تقصد الأطروحة بالبحث فى تعريف شواخص النماذج الصادقة و الكاذبة فى ظل الآيات و الأحاديث لكى يمكن قبول النماذج و ردّها أو التعرف عليها مرة أخرى عند مواجهتها. إنما نتائج البحث تدل على أن الرغبة إلى الله الواحد هو أعلى الشواخص فى قيمة أنموذج و بقيه الشواخص تكون فى رحاب الميل إلى الله و الآن يمكن الإرشاد إلى بعض شواخص الرغبة فى الله منها الرغبة فى العقل و تناسب التعقل مع الفطرة و الميل إلى الشريفة و الخلود والرغبة فى العدالة؛ و شواخص الدعوة إلى الميل إلى نفس الانسان، التى تقابل و تعارض النقطة السابقة، و النماذج الكاذبة منها الفرار من التعقل و التعارض العقل مع الفطرة و الحرب على الشريعة و الرغبة فى التكثّر و النفى للكرامة الإنسانية و التضاد و التعارض و الجهاد للعدل.

مفتاح الألفاظ: النموذج (الأسوة)، و التربية و السيرة و الدين.